SS – 134

III Semester B.Com. Examination, Nov./Dec. 2018
(CBCS) (F + R) (2015-16 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – III
Champūrāmāyanam – Aranyakandam, Grammar and Translation

Time : 3 Hours Max. Marks : 70

Instructions** : 1) Answer in **Sanskrit/Kannada/English.
*2) Answer questions **I, VI** and **VII** in **Sanskrit only.***

I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत । (10×1=10)
ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
Choose the correct answer.

1) रामः केन सह विपिनं प्रविशति ?
अ) भरतेन आ) शत्रुघ्नेन
इ) लक्ष्मणेन ई) जनकेन

2) नलचम्पूकाव्यस्य कर्ता कः ?
अ) त्रिविक्रमभट्टः आ) भोजः
इ) वेङ्कटाध्वरिः ई) नीलकण्ठः

3) विराधस्य माता का ?
अ) शूर्पणखा आ) शतहृदा
इ) कैकेयी ई) सीता

4) शरभङ्गः कः ?
अ) राक्षसः आ) गन्धर्वः
इ) यक्षः ई) मुनिः

5) कुम्भयोनिः कः ?
अ) अगस्त्यः आ) वसिष्ठः
इ) विश्वामित्रः ई) भृगुः

P.T.O.

6) सौमित्रि: क: ?

अ) राम: आ) भरत:

इ) लक्ष्मण: ई) शत्रुघ्न:

7) जातरूपमयमृगेण क: आगत: ?

अ) खर: आ) मारीच:

इ) सुबाहु: ई) दूषण:

8) "अयि कवलय माम् " इति का वदति ?

अ) लक्ष्मण: आ) विराध:

इ) शूर्पणखा ई) सीता

9) शूर्पणखा कस्य स्वसा ?

अ) लक्ष्मणस्य आ) भरतस्य

इ) रावणस्य ई) विराधस्य

10) रावण: वने कां अपहरति ?

अ) शूर्पणखाम् आ) सीताम्

इ) मण्डोदरीम् ई) लोपामुद्राम्

II. द्वयो: प्रश्नयो: प्रबन्धं लिखत । (2×10=20)

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any two** questions.

1) भोजराजस्य जीवन कालकृतय: ।
ಭೋಜರಾಜನ ಜೀವನ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳು.
Life, date and works of Bhojaraja.

2) विराध प्रसङ्ग: ।
ವಿರಾಧ ಪ್ರಸಂಗ.
Incidence of Viradha.

3) रामस्य आश्रमे शूर्पणखा ।
ರಾಮನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶೂರ್ಪನಖಿ.
Shurpanakha at Ramashrama.

III. a) द्वयो: श्लोकयो: अनुवादं कृत्वा विवृणुत । **(2×4=8)**

ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any two** shlokas.

1) तदनु शूलमखण्डयदञ्जसा शितशिखं रघुनायकसायक: ।।

नियतमेव विराधविरोधिनां हृदयशूलमपि त्रिदिवौकसाम् ।।

2) तस्मिन्महापथधिया वदनं विगाह्य

निर्गन्तुमक्षमतया जठरे लुठद्भि: ।

वन्यैर्गजैरजगरा: पिशिताशनेभ्यो

वातापिदानवदशामुपदेशयन्ति ।।

3) यत्र कान्ता न पश्यन्ति क्लान्ता विरहवन्हिना।

निशावसानवेलां च वेलां च व्यसनाम्बुधे:।।

4) स दण्डकायां कृतदण्डकायां स्वसारमेनां प्रतितस्वसार:।

निशाम्य रामस्य निशम्य वृत्तं चक्रे रूपं राक्षसचक्रवर्ती ।।

b) गद्यभागम् अनुवदत । **(1×4=4)**

ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿರಿ :

Translate the passage :

तत्क्षणमेव क्षणदाचरोऽपि संजातप्रत्यभिज्ञो रामाय व्यजिज्ञपत् । आत्मनो गन्धर्वकुल–सम्भवं रम्भपरिरम्भणारम्भसंरभं तच्छ्रवण कुपितवैश्रवणदत्तां रक्षोरूपिणीं शापव्यापदं तस्यास्तथा विधमवसानम् च ।

अथवा

तत: खरो गृहीतकोदण्ड: सकृदनुभूयमाननमनोन्नमनायास: समरसमापन चतुरं चतुराननास्त्र सन्धानदशार्ह दाशार्हशरासनं ग्राहयितुकाम इव रामहस्तात्प्राक्तनं चापं शरैरपजहार।

IV. द्वयो: वाक्ययो: ससन्दर्भं विवृणुत । **(2×4=8)**

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿರಿ :

Explain with reference to context **any two** sentences.

1) चचार सशरासनः सुरपथे तडित्वानिव ।

2) क्वच कल्पलता कल्पेयमनल्पाभरणा तरूणी ।

3) भूयः शूर्पणखा भेजे शूर्पकारातिबाधिता ।

4) तदनु मनुकुलेन्दुः सानुजः शौर्यराशिः।

V. द्वयो: लघुटिप्पणी लिखत । **($2\times2^1/_2=5$)**

ಎರಡಕ್ಕೆ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Write short notes on **any two** :

1) चम्पूलक्षणं ।

2) सीता ।

3) जटायुः ।

4) खरः ।

VI. **संस्कृतभाषायाम्** उत्तराणि लिखत । **(5×1=5)**

a) दोषान् परिहरत (**पञ्चानाम्** एव) ।

1) दिलीपराजा सिंहम् अपश्यत् ।

2) सत्यभामा कृष्णस्य सह गच्छति ।

3) सिंहेन नाहं भीतः ।

4) अभिषेकः शिवस्य रोचते ।

5) वेदाः प्रमाणानि ।

6) पत्तनस्य परितः ग्रामाः भवन्ति ।

7) वृक्षेण फलं पतति ।

8) शिवः कैलासे अधिवसति ।

b) संस्कृते वाक्यं रचयत (पञ्चानाम् एव) । (5×1=5)

अ) पश्यामि ।

आ) पठित्वा।

इ) भाषा ।

ई) महान् ।

उ) सः ।

ऊ) सह ।

ऋ) संवादः ।

ए) बाणेन ।

VII. **संस्कृतभाषायाम्** अनुवदत । 5

ವಿದರ್ಭ ದೇಶದ ರಾಜಕುಮಾರ ಮಾಧವಸೇನ. ಅವನ ತಂಗಿ ಮಾಲವಿಕೆ. ಅನುಪಮ ಸುಂದರಿಯಾದ ಅವಳು ಇನ್ನೂ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಸಾಧು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು "ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಷ ದಾಸಿಯಾಗಿ ಆನಂತರ ಅನುರೂಪನಾದ ಪತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಳು" ಎಂದು.

Madhavasena was the prince of Vidarbha. Malavika was his younger sister. Her beauty was matchless. While she was still a little girl, a saint who came and saw her and predicted that "She will remain a slave for just one year and later she will get a suitable husband".